

Marttojen kunta- ja aluevaalitavoitteet 2025

Huominen arki rakentuu tämän päivän teoista ja päätöksistä. Marttaliitto haastaa puolueet ja kuntavaaliehdokkaat sekä valtuustoihin ja lautakuntiin valittavat uudet kuntapäättäjät tekemään ympäristön, talouden ja terveyden kannalta kestäväää ja pitkäjänteistä kunta- ja aluepolitiikkaa. Me haluamme kuntien säilyttävän lähi- ja kaupunkimetsät ja lisäävän kaupunkivihreää. Haluamme kaventaa terveyden eriarvoisuutta vahvistamalla ruokakasvatusta. Haluamme kuntien turvaavan järjestöjen toimintaedellytyksiä ja hyvinvointialueiden ottavan kolmannen sektorin kumppanikseen.

Tavoite 1: Monimuotoisen lähiluonnon ja luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksien turvaaminen

Kaupunkien ja taajamien metsillä sekä viheralueilla on tärkeä rooli luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin säilyttämisessä ja osana viherverkostoa. Kaupunkimetsät tarjoavat elinympäristön monille kasvi-, eläin- ja sienilajeille ja voivat olla lajistoltaan rikkaita ja monimuotoisia. Ne myös mahdollistavat eliöstön liikkumisen alueelta toiselle sekä ylläpitävät lajien geneettistä monimuotoisuutta.

Kuntien virkistys- ja luonnonalueet edistävät myös hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tarjoamalla ympäristön virkistäytymiselle, ulkoilulle, luonnontuotteiden keräämiselle ja luonnon havainnoinnille. Monimuotoinen ja saavutettava lähiluonto mahdollistaa luontoyhteyden ylläpitämisen ja henkilökohtaisen luontosuhteen kehittämisen.

Luonnossa oleskelulla ja liikkumisella on monia tutkittuja hyvinvointivaikutuksia ja lähiluonto on kansalaisten arjessa merkittävä: lähes kaikki aikuiset suomalaiset ulkoilevat ja ulkoilukerroista suurin osa suuntautuu lähiluontoon. Kotia lähellä olevat virkistysalueet ovat tärkeitä ja lähiluonnon saavutettavuus asuinalueiden kehittämisessä onkin olennaista huomioida. Monimuotoinen lähiluonto on alueellinen vetovoimatekijä, jonka tulee olla yhdenvertaisesti kaikkien kansalaisten ja asuinalueiden saatavilla.

Marttajärjestön vaatimukset kuntien ja alueiden päätöksentekoon:

- Kaupunkialueita kehitettäessä kaavoituksella turvataan lähimetsien ja virkistysalueiden säilyminen.

Rakennettuihin ympäristöihin lisätään kaupunkivihreää ja huolehditaan ekologisista yhteyksistä viheralueiden välillä.

- Kuntien viheralueiden luonnon tilaa ja monimuotoisuutta vaalitaan ja parannetaan.
- Lähiluonto huomioidaan myös alueellisena vetovoimatekijänä, josta kaikki ovat oikeutettuja nauttimaan ja jonka tulee olla kaikille saavutettavissa.

Tavoite 2: Terveyserojen kaventaminen ruokakasvatuksen keinoin

Ruokailu- ja ravitsemustottumusten perusteet luodaan jo lapsuudessa ja nuoruudessa. Lapset syövät lapsuutensa aikana keskimäärin yli 3 000 kertaa ruokapalvelun tarjoamassa koulu- tai päiväkotiruokailussa. Kuntien ruokapalveluilla on merkittävä rooli edistää kestävyysmurrosta ja varmistaa kaikkien lasten ja nuorten tasavertainen pääsy terveellisten ruokavalintojen pariin.

Ruokakasvatus on ratkaisevassa roolissa uusien ravitsemussuosittelujen mukaisen ruokavalion omaksumisessa. Suunnitelmallinen ruokakasvatus vahvistaa lasten ja lapsiperheiden terveyden tasa-arvoa. Samalla se edistää sosiaalisesti, taloudellisesti ja ravitsemuksellisesti kestävää tulevaisuutta.

Marttajärjestön vaatimukset kuntien ja alueiden päätöksentekoon:

- Kasvisruokavaihtoehto tarjotaan päivittäin kaikille koululaisille vapaasti otettavana vaihtoehtona.
- Kuntien ruokahankinnat perustuvat vastuullisuuteen. Hankinnoissa huomioidaan ruoan alkuperä, lähi- ja luomuruoka sekä kestävyys.
- Kunnat sitoutuvat noudattamaan kansallisia ravitsemussuosituksia.
- Kunnissa panostetaan terveelliseen ja monipuoliseen joukkoruokailuun, jotta terveyseroja saadaan kavennettua.

Tavoite 3: Järjestöjen toimintaedellytykset ja kumppanuus

Kansalaisyhteiskunta on olennainen osa vahvaa yhteiskuntaa, jossa kansalaiset osallistuvat ja vaikuttavat. Järjestöillä on hyvinvointialueilla tärkeä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä hyvinvointi- ja sosiaalipalvelujen tuottajina ja uudistajina. Kolmannen sektorin tuottamat palvelut ovat merkittävä lisä julkisen palvelutarjonnan rinnalla. Monipuolinen palveluntuottajaverkosto vastaa ihmisten moninaisiin tarpeisiin ja pitää hyvinvointialueen elinvoimaisina.

Järjestöjen toiminnassa osallistumiskynnys on matala. Palvelut ovat käytännönläheisiä ja osallistavia. Ne vahvistavat asiakkaiden arjen hallinnan taitoja ja omatoimisuutta. Arkirythmi löytyy ja sosiaaliset taidot elpyvät, asiakas saa uusia verkostoja ja kokemuksia vertaistuesta. Ehkäisevä työ tuo säästöjä, kun myöhemmiltä korjaavilta palveluilta vältytään.

Marttojen kotitalousneuvonta tarjoaa tietoja, taitoja ja käytännön ratkaisuja, jotka tukevat muutosta kohti kohtuullisempaa kulutusta ja kestävämpää elämää. Kotitalousneuvontamme on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Lisäksi neuvontaa räätälöidään ryhmille, joilla on erityisiä tarpeita arjessa: lapsiperheille, lapsille, nuorille, ikäihmisille, miehille, maahan muuttaneille, mielenterveys- ja päihdekuntoutujille ja rikostaustaisille.

Marttajärjestön vaatimukset kuntien ja alueiden päätöksentekoon:

- Kunta tarjoaa järjestöjen käyttöön maksuttomia tiloja sekä maksaa järjestöavustuksia.
- Hyvinvointialue huolehtii siitä, että järjestöt pääsevät osallistumaan maakunnissa ja kunnissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä hyvinvointi- ja sosiaalipalvelujen suunnitteluun, kehittämiseen ja toteutukseen.
- Järjestöjen tuottamat palvelut yhdistetään alueellisiin palvelukokonaisuuksiin niin, että myös pienten järjestöjen asema hyvinvoinnin edistäjinä ja palvelujen tuottajina turvataan.
- Kaikki alueen asukkaat saavat palveluja, jotka ovat lähellä heidän arkeaan, käytännönläheisiä ja osallisuutta vahvistavia. Painopiste on ennaltaehkäisevässä, oikea-aikaisessa toiminnassa, joka aidosti kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Palvelujen saavutettavuus ja esteettömyys turvataan.